Ч. 214 (13.453). Львів, середа 16. серпня 1933. Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Весь нарід проти гнобителів!

Львів, 14. серпня 1933.

Резолюції Центрального Комітету УНДО з приводу протиукраїнського террору московських більшовиків на Наддніпрянській Україні, створення Загального Громадського Комітету Допомоги Страждальній Україні, відозва цілого українського греко-католицького епископату, поклик соціял-демократів і радикалів, врешті оголошена у „Ділі" оноді відозва, підписана представниками 35-ти найповажніших краєвих культурних і господарських централь та широких станових і професійних організацій, всі ці збірні виступи свідчать пророчисто про одностайний фронт цілого українського організованого громадянства проти московських гнобителів. Ці виступи кладуть остаточно й безповоротно край всяким хитанням і сумнівам, що може таки в імя збереження можности тихої праці над розбудовою культурних цінностей і муравлиної підготовки підвалин під політичну самостійність — що може таки з отих опортунних тактичних оглядів не слід голосно називати московсько-більшовицького окупаційного режіму його справедливим іменем. Сьогодні вже ніхто не має ніяких сумнівів про справжній зміст сучасної наддніпрянської дійсности та її лиховісне значіння для будуччини народу. І нема вже в Галичині ні одної малодушної одиниці, яка ділила би націю на „ми" і „вони", на згадку про Наддніпрянщину і наддніпрянців мала би готову проповідь на тему висоти „наших" прикмет та „їхніх" хиб, та які в деклямаціях про „вужчу" батьківщину скривалиб обласний партикуляризм, а зі сутнього соборництва знали лише соборницьку фразеольогію. Сьогодні вже всі на світі сущі сини і доньки української крови є свідомі єдности і суцільности своєї нації: не лише спільних мовних згуків, якими можна було стільки разів висловлювати суперечні думки, але спільних почувань і — інтересів.

Це остание каже нам відчувати і розуміти, що успіхи українських політичних і культурних змагань над Дніпром є нашими успіхами, а невдачі нашими невдачами, — що здвиг української державницької ідеї в 1917 році на Наддніпрянщині став переломовим моментом і для ходу історичних подій у Галичині, що катастрофа над Дніпром була нашою катастрофою, що нинішне винищування народу там бє по тім самім народі тут. Бувало, там усе німіло і тут творилося прибіжище для української політичної думки та культурних і господарських надбань. Прийшов був час, коли зблідла роля Галичини як всеукраїнського Піємонту. Нині настають знову часи, коли центр всеукраїнських духових і матеріяльних цінностей пересувається на захід, на Галицьку Землю. А проте політичний центр всеукраїнської проблеми лежить над Дніпром, ніякий займанницький террор цього факту не змінить, а нинішній стихійний переворот у всіх українських душах є саме доказом, що всі українці свідомі цієї правди, що прокинувся у них інстинкт самозбереження: протестуючи проти московських гнобителів галичани, волиняли і поліщуки, буковинці, закарпатці та европейські і заморські еміґранти протестують проти запаппащування їхньої долі...

Річ не в чисто людському обуренні. Річ не у співчутті і жалю з приводу нещастя когось близького, рідного. Річ у психічній мобілізації цілого народу. Річ у тому, що у кров і кість кожного українця мусить війти думка, що Московщина і комунізм це смертельні вороги, які мусять бути зломані: комунізм мусить щезнути з лиця землі, залишивши по собі спомин одної шаленої ідеї й одного невдалого божевільного експерименту, а Московщина мусить бути зведена до своїх етнографічних земель. І ця психічна мобілізація народу, як реакція на методи московсько-комуністичного режіму на Україні, є передумовою успішної боротьби з Московщиною.

Зовнішній світ, славна Европа зі своєю культурою і цивілізацією — не має ще свідомости, хто її і тої її культури смертельний ворог. Нині в Европі й Америці відносини такі, що взагалі ніщо таке ніде не може статися, щопорушилоб міжнародню опінію настільки, щоби вона проявилася у якомусь збірному натиску фінансових сфер та урядів на уряд Совітів. Ніхто взагалі нині не хоче і не може мішатися до чужих „внутрішніх" справ. Гляньмо правді в очі: нині справді ідеальний час, щоби кожна держава творила у себе, що їй до вподоби, без остраху перед якоюнебудь чужинецькою інтервенцією, — і кожна теж так поводиться! А проте з цього не виходить, щоби не розколихувати опінії світа, щоби не вгавати в інформуванні її про речі нібн для неї далекі і політично „неактуальні", щоби не кричати тим голосніше, чим глибшою є мовчанка можновладців.

Відозва, яка повідомляє про складення Українського Громадського Комітету рятунку України — мобілізує психічно всіх українців проти Москви, пригадує потребу широкої інформативно-пропагандивної акції на чужині та несе слова розваги тим, які серед новітнього пекла на землі пухнуть з голоду.

Холмщина.

I.

Холмщина, одна з найдалі висунених на захід українських земель, пережила багато всяких історичних перипетій та експериментів за час від славних моментів Романа й Данила до сьогоднішнього дня.

Уніятська церква на Холмщині, як відомо авторові цих рядків з оповідань її свідків, у половині минулого століття була майже цілком у неукраїнських руках: у духовній семинарії в Холмі й по парохіях сиділи нащадки польських шляхтичів або цілковито спольщені сини колишніх священичих родин. Скрізь лунала лише польська мова. Проповіді виголошувалися по польськи. В церквах правили часто лат. ксьондзи, бо це було „все одно". Священичі родини вживали польської мови. Селяни підміських сіл і міщани теж послуговувалися польською мовою. Словом національна свідомість догоряла.

II.

В другій половині XIX. стол. російський уряд робить заходи стримати польонізацію Холмщини шляхом — русифікації. Отже — „клин клином". У 1875 р. переводиться „обєднання унії з православям". Закладається нижчі й середні духовні і світські школи. Селянські й міщанські діти вчаться на державний кошт.

Частина населення Холмщини (з Підляшшам), спольщена за посередництвом спольщеної-ж уніятської церкви в часі від 1875 до 1905 р. (так звані „упорствуючі"), цілковито зрікається українства й гине для українського народу. Здавалося, що Холмщина цілковито втопиться в чужому морі

Але...

Як зрізане чи зломане дерево часто випускає з самого кореня нові паростки, так і на зломаній Холмщині десь з нетр землі, з селянських і міщанських мас, виходять одиниці, що шляхом довгих митарств і метаморфоз — від польськости в родинах через русифікаційні лябіринти шкіл і державного апарату — знову наближуються духом до рідного кореня. Це дає в результаті своє рідне холмське народництво „малоросійського" забарвлення, що особливо розцвіло напередодні війни.

III.

Военна стихія, як ураган, підхопила значну частину населення Холмщини і, відірвавши його від землі, кинула хресними евакуаційними шляхами на широкі простори Росії, України, а навіть Сибіру.

Зівялий український дух зломаних долею холмщан запліднюється на широкому сході українською національною революцією і державницькою думкою. Евакуовані холмщаки відгукуються на голос України навіть по далеких чужих закутках. Чутно їх голос на вулицях Києва і в Центральній Раді. Повертаються вони в 1917—18 роках ріжними шляхами на Холмщину й беруться до національної праці, до освідомлення мас, до шкільництва. Відбуваються в Бересті (1918 р.) вчительські курси, місцевий елемент готується переняти у свої руки ті школи, що повстали заходами „Союзу Визволення України", починаючи з 1916 р.

Українські школи на Холмщині (з Підляшшам) щезають у 1918 р. Натомість холмщани закладають „Рідну Хату" (не змішувати з волинською), її філії по селах, організують бібліотеки, драматичні гуртки, хори, курси національних танців. Повстає своя газета „Наше Життя". Стає в Холмі „Народній Дім" і т. д.

А в той саме час по селах зачиняють і пере освячують церкви. Йде протилежна хвиля нищення й паралїжу.

IV.

Та холмщани принесли з собою з України не лише зерна національної свідомости — принесли ще й соціялістичні гасла. Всюди, де починалося національне відродження, впорскувалася значна доза й соціялізму, що поволі невтралізував національний дух і згодом почав його вбивати.

Сель-союз перетворився в Сель-роб, а потім і в комунізм. Усе національне плюгавилося й нищилося. На Холмщині годі було побачити національний український часопис. Церква перестала бути для молоді святощами. Безбожництво отроювало молоді душі. Московський комуно-соціялізм, як сірчаний квас, випалював у душі холмщан усе, що могло їх змінити й відродити.

Навіть оптимісти почали опускати руки. Здавалося, що Холмщина, зґанґренована соціял-комуно-безбожницькими антинаціональними впорскуваннями, вже гине і ніщо її не відродить. І тим більше, що українське життя було загальмоване і з другого боку. Ні шкіл, ні українських організацій, ні часописів („Рідна Хата" і „Наше Життя" були вже зачинені владою), ні бібліотек, ні театру.

А по селах — гнізда московського соціял-комунізму й безбожництва.

Соціялістичні партії висушили національні джерела Холмщини до краю. Розпалене над головою небо не посилало вже ні одної спасенної краплинки національної живої води. А як де ще й животіли національні паростки, то там нищили їх чужі школи, організації, зрусифіковане духовенство і взагалі „обставини", про які тут годі говорити...

І щож, чи вмерла Холмщина? Чи оправдалися надії тих, що висушували всі її національні джерела?

Помилилися, бо ніщо „не скує душі живої". З народніх, скритих у землі коренів почали показуватися нові паростки. Потягнулися

вони до світла, до знання і до життя. Найшли вони ще поживу і в виснажених народніх масах.

І почалося те, чого на Холмщині ніхто не сподівався.

Згадали холмщани про свою рідну церкву і потяглися на „відпусти“. В особливо великому числі — до своїх історичних місць — до Холму і до Туркович.

У минулому році в Турковичах зібралося кількадесять тисяч холмщан. Злетілося сюди й кількадесять душ студіюючого юнацтва. Як кажуть, нараховує їх уже Холмщина біля девяти десятків. Вони, ці молоді паростки зломаної Холмщини, вдихнули в маси нового українського духа, дали напрям їхнім думкам і почуванням, відчинили їм очі на своє національне „я“.

В цьому році знову зібралося в Турковичах біля 25 тисяч холмщан з ріжних повітів. І знову Турковичі зацвіли живими квітами-десятками студіюючої молоді. Цвітуть ці квіти — і плоди будуть.

Та й тепер уже бачимо їх.

Молодь своїм коштом видала на турковицьке свято першу читанку „Наші Зови“, допомогла виданню спеціяльного числа „Неділі“, зорганізувала продажу часописів, надала святові національного характеру. Ведена вона по селах культурно-освітню працю. Збірає матеріяли до другої читанки і т. д.

Холмщина відживає.

Паростки дають квіти, квіти дадуть плоди. Нарід загинути не може. Багато тисяч одиниць загинуло на Холмщині в чужому морі, але не маси. Рятує їх національний повів і національні джерела.

VI.

Холмщина в цьому відношенні може бути не лише предметом обсервації і дослідів, але й живим доказом, що саме живить і рятує нарід і що його обезсилює й нищить.

Чи не є вже сьогодні очевидним для кожного, що десять літ панування на Холмщині ріжних соціялістичних течій разом з безбожництвом — були роками недуги, безплідця і завмирання? Чи не є вже очевидною та величезна шкода, яку спричинили нещасній Холмщині ці течії? І чи не є нарешті очевидним, що лише занепадання цих течій дає можливість Холмщині відроджуватися з попелу?

В. Скровський.

Безробіття на селі, український промисл і завдання кооперації.

Стаття дискусійна.

Як лікарство проти безробіття на селі пп. Корчинський і Несторович пропонують закладати нові промислові приватно-капіталістичні підприємства. Ми вже сказали, що всяка приватно-капіталістична продукція працює тільки під кутом зиску. Зиск з продукції товарів можливий тільки тоді, коли є покупці на той товар. Теперішня ситуація така, що саме покупців нема і тому нема надії на зиск, і тому є застій продукції і безробіття! А коли нема найменшої надії на зиск — то що має заохотити, ба й спонукати приватного власника грошевого капіталу до творення нових промислових підприємств? З цитованих статтей виходило би, що тою заохотою мав би бути факт іствування великої маси безробіття на селі... Шановні автори є тої думки, що українські власники грошевих засобів повинні взятися до творення промислових підприємств з тою метою, аби дати працю і зарібок тисячам безробітних селян.

З філянтропійного становища п. Корч. проповідує дуже похвальні ідеї, пишучи: „Добре зробить уранїсьий кооператор, коли переконає власника капіталу — заснувати фабрику для затруднення наших безробітних“... Можна повірити п. Корчинському, що між українськими кооператорами дійсно знайдеться такий добродушний і стане переконувати власника капіталу, аби „заснував фабрику для затруднення наших безробітних“, але чи можна повірити і в те, що такий добродушний кооператор зуміє найти аж такого наївного власника капіталу, щоби дався взяти на таку штуку?!

Пан Несторович, хоча врештою солідаризується з виводами п. Корчинського, то в таку ангельську наївність українських власників капіталу таки не вірить. Він добре знає, що навіть український капіталіст не попристане на патріотично-філянтропійнім задоволенні, що „заснує фабрику для затруднення наших безробітних“, але зараз таки видвигне недискретне питання — „Добре, але хто і як гарантує мені зиск?!“ І числячися з тим, п. Несторович випереджує таке дразливе питання і запевнює боязкого капіталіста, що повинна це зробити кооперація запевняючи таким патріотичним фабрикантам відповідний збут та усуваючи їм з дороги ворогів: працю на незнаний ринок, конкуренцію та картелі.

Проголосивши таку повинність кооперації п. Несторович відчув, що прогрішився проти кооперативної ідеї, але ризикує, як сам каже, стати громозводом гніву декого з богів кооперативного Олімпу, бо уважає, що сучасна хвилина є найвідповідніша для творення українського промислу приватно-капіталістичного характеру.

VI.

Читаючи ось-такі запевнення і маючи на увазі все те, що нам відомо про сучасну економічну крізу, її причини та наслідки, ані руш не можу зрозуміти, чому сучасна доба, в якій валяться, занепадають і гинуть одно по однім старі, добре загосподарені підприємства, мала би бути такою пригідною для творення нових, з конечности річі слабосилих і недосвідчених підприємств?! Не можу зрозуміти, чому все те, що є шкідне, руйнуюче та вбивче для чужонаціональних промислових підприємств, мало би бути корисне і сприятливе для таких самих українських підприємств?!

Не можу зрозуміти, чому саме у тій історичній хвилині, коли іншо-національна приватно-капіталістична продукція, і то не тільки у нас, але по цілому світі, занепадає, бо не може працювати зі зиском, — українська приватно-капіталістична продукція мала би мати аж такі знамениті шанси успіху, що — могла би дати працю десяткам тисяч людей!

Ні, панове, оттакі ваші міркування — це безосновні, нереальні фантазії! Правда, зродилися вони зі шляхотних бажань: перше покликати до життя український промисл, друге дати заробіток великим тисячам безробітних, але тих двох гарних інтенцій рішучо за мало для оживлення нашого господарського життя, ба — ще й для творення нових господарських починів.

VII.

Одначе повище сказане відноситься тільки до приватно-капіталістичної продукції та до індивідуальних (некооперативних) промислових підприємств. Не відноситься то все до кооперації, коли як слід розуміти та реалізувати її ідеольогію та завдання не тільки з господарської, але й із суспільної точки погляду.

Коли мотивом і метою всякої господарської діяльности приватно-капіталістичної є осягати зиск, то метою і мотивом кооперативної господарської діяльности є не осягати зисків, тільки *заспокоїти потреби*. Людські потреби заспокоюємо через консумцію. Маючи на оці заспокоєння життєвих потреб людської суспільности, коопе-

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 16. СЕРПНЯ 1933.

ЛЕВ ЯСІНЧУК. 10)

НЮ ЙОРК.

УКРАЇНЦІ В НЮ ЙОРКУ.

Консолідація національних елементів і її вага.— Гарні обяви. — Незагоєна рана нюйорських українців та її сопух. — Признання української національної назви.

Такий уже час надійшов. Він саме здобуває тут тепер тверду підставу. Помалу зникає нерозумна ненависть і ворожнеча, підсичувана руїнницькими та протинаціональними елементами, вигладжуються гострі грани. Відношення ріжних організацій злагіднюється до того ступня, що в часі великого нещастя, яким була т. зв. „пацифікація“, вже міг створитися „Центральний Комітет Українських Національних Організацій“, в якому обєднується більшість нюйорських українських товариств при спільних виступах, що мають на меті представляти українську справу.

Але скільки енергії пропало марно! Які необчислені втрати потерпіла на цьому Україна! Як убивчо відбилися минулі часи на молодому поколінні, що тут родилося й не могло вжитися у „старокраєву“ атмосферу“.

Та годі плакати і квиліти. Згадую тут про все те хіба тільки для ясности старому краєві, на випадок, якби хтось, не вжитий у відносини, дивувався, чому наші рідні не використали давно американської свободи для свого народу в широкому обємі.

Зрозуміла річ, що в таких умовинах у багатьох ділянках залишаються незагоєні рани, несцілені прогалини. Як мала напр. створитися тут взаїмна кооперативна допомога (кредитова чи інша), коли в одному чи другому місці виступали фальшиві пророки, що приноровлюючи капіталістичний спосіб (акційних спілок), збирали по цілій Америці від щирих українців десятки й сотки тисяч долярів на акції, які на віки пропадали в їхніх бездонних кишенях! А бралися за це діло й такі, які мали право на провідників...

Велика подія, за яку безперечно мусимо уважати т. зв. „Український День“, признаний президентом Злуч. Держав Вудро Вільсоном на 21. квітня 1917 р. на підставі ухвали федерального конгресу й сенату, залишилась також тією незагоєною раною, в яку й сьогодні штуркають кострубатим патиком усі ті, яким залежить, щоб не допустити до сціплення українського організму на еміграції. Цей день був призначений на загально-американську збірку для злагіднення воєнної руїни серед українців. Того дня зібрали в Америці коло 100 тисяч долярів, з яких тільки незначна частина дісталася на призначену ціль. Якби не осудити це діло, то всеж воно мусить перейти в забуття. Бо нарід живе не прикрими опоминами, але річевою працею.

Серед такого душевного заломання і зневіри не могла якслід розвинутися українська школа в Ню Йорку, коли громада розбилася на кілька частинок, які, ворогуючи із собою, не хотіли посилати своїх дітей до школи іншої української групи, а своєї окремої не були в силі чи не мали охоти удержати.

Внаслідок загального недовіря українець, який утратив свої ощадности чи заробіток, не мав де зарятуватися в часі економічної крізи, бо маса не здобулася на свої відповідні інституції. В часі моральної депресії молодь воліла приставати до інших народів, що вже покінчили свою ферментацію, або попросту ставала... нічим, чи йшла в табор більшовиків.

Одначе — з того ще ніяк не можна робити таких висновків, що нюйорські українці не дали нічого, чи дали може мало своїй Україні.

Якщо сьогодні в Ню Йорку нема своїх економічних інституцій, нема українського громадського майна, то у великій мірі причиною такого стану є між іншим також неймовірна щедрість тутешніх українців для рідного краю. Ню Йорк є не лише збираниною з цілої Америки, але й збираниною з цілої України. І здається нема в нас села чи міста, нема в нас інституцій, які не черпали би як з керниці з добродійства українських нюйорчан. Часами вже не ставало тим нюйорчанам і для себе.

Зрештою нюйорчани, так як загалом американські українці, жили надією повернутися до рідного краю, як тільки трохи доробляться. Тому й публичного майна не творили при своїй одиничности, яку винесли з дому. Коли в них відізвалися громадські прикмети, тоді вже були гірші часи, які тревають і досьогодня.

А моральних досягнень скільки! В порівнанні з тим, що зробили нюйорські українці для спопуляризування серед народів землі українського імени й української справи — більше не зробив мабуть і сам рідний край. Початок і гасло — завжди йшли з Ню Йорку. Український Ню Йорк був та лишився вразливий неначе сейсмограф на все, що діялося й діється в рідному краю, розсіваючи свої спостереження у всіх напрямках великої Америки та примушуючи своїм прикладом усю українську еміграцію стояти на сторожі української справи. Величаві вперто ведені маніфестації на вулицях Ню Йорку в передвоєнних часах, продовжувані в часі світової війни, особливож по її закінченні, розголосили українське імя, приневолили і вдоволених зі світа американців бодай побіжно зазнайомитися з дійсністю, що є на світі Україна, що є великий український нарід, що цей нарід змагає до волі. Навіть не для всіх справ чи народів доступна американська англійська преса мусіла в деяких хвилинах забирати голос по стороні українців, приневолена до цього впертими заходами неуступчивих українських одиниць. І коли ми на рідній землі не можемо здобути законного признання нашому національному імені, то здобули це українці у Злуч. Державах раз у 1917 р. за демократичного президента Вільсона, а другий раз у 1930 р. за республиканського президента Гувера з нагоди постанов про загальний перепис населення у Злуч. Державах.

(Докінчення буде).

рація організує консументів з тою метою, щоби за найдогідніших для них умовах доставляти їм всякі добра (і матеріяльні і нематеріяльні), потрібні і здатні до заспокоєння їхніх життєвих потреб та щоби виключити ті бариші, які консументи оплачують поневільно всяким торговцям. Ось тому кооперація організує в першу чергу т. зв. „консуми", себто складниці-крамниці всяких товарів, потрібних для заспокоєння в першу чергу щоденних потреб. В дальшім своїм розвитку кооперація організує продукцію тих товарів, яких потребують кооперативні крамниці для заспокоєння потреб своїх членів. Таким способом повстають кооперативні фабрики, яких завданням і господарською функцією є не осягати зиски, як це діється у приватно-капіталістичних підприємствах, тільки покрити запотребування кооперативних крамниць, а радше самих членів кооперації.

Капіталістичне продукційне підприємство є собі самостійне підприємство, якого одинокою метою і рацією істнування є творити прибутки (зиски) для власника. Ніякий капіталіст, все одно, чи індивідуальний, чи спілковий (спілка акційна чи з обмеженою порукою, командитова чи якась інша), не основує своєї фабрики ані з філянтропійних, ані з патріотичних мотивів і не керується іншою метою, як тільки: осяганням зисків. І тому нехай собі хто хоче і як хоче перековує та заохочує „боязких" українських капіталістів до творення українського промислу, то серед сучасних господарських умовин нічого з того не вийде! Як довго ті капіталісти не побачать, що творення українського промислу принесе їм гарні зиски, так довго ніхто з них не загорить амбіцією: „стати піоніром українського промислу".

На селі є маса безробітних, одначе це ще не є ніякою заохотою вкладати капітали у промислові підприємства. Якби йшло тільки про дешевого робітника, то сьогодні найдеться доволі не тільки на селі, отже некваліфікованих, але й у місті і навіть висококваліфікованих. Якби отже найшовся капіталіст охочий ризикувати (і то з більшою певністю невдачі) та захотів основувати якусь українську фабрику, то в місті набрав би цілу купу кваліфікованих робітників за голодову платню, не потребував би спроваджувати людей із сіл, отже така фабрика ні трохи не зарадила би безробітному селянству.

Шкода навіть сушити собі голову над тим, щоби сільському некваліфікованому робітникові запевнити **cetteris paribus** першенство перед міським кваліфікованим, бо серед сучасних господарських обставин власне те, що є такі маси безробітних, відстрашує капіталістів від основування нових промислових почнів. Бож факт істнування масового безробіття найкраще свідчить і доказує, що ніякий промисл „не йде", ніякі продукти не будуть мати консументів подостатком!

Володимир Темницький.

На Білій Горі.

Свято в честь Маркіяна Шашкевича.

Дня 13. серпня ц. р. відбулося на Білій Горі коло Підлися Маркіянове Свято. Звичайно тисячі народу сходилися на це свято з ближчих і дальших околиць. Цього року непогода, велика буря з громами в ніч перед святом, болото, вітер і холод вплинули на зменшення числа учасників. Народу було всеж таки понад 2.000.

По 12. год. приїхав автом із Золочева Преосв. Іван Бучко. На горі привитав його о. Олександер Левицький, декан олеського деканату. Відтак Преосв. Іван в асисті понад 20 околичних священиків відправив архиєрейську Службу Божу. Співав гарно мужеський золочівський хор. Підчас Служби Божої виголосив патріотичну проповідь о. шамбелян д-р Ст. Юрик із Золочева.

По Службі Божій промовив до народу Преосв. Іван. Достойний промовець згадав про великі заслуги Маркіяна Шашкевича, відтак перейшов до нечуваного лихоліття на Великій Україні, де гине 30 міліонів наших братів та вказав на велику історичну місію українських галицьких католиків, яка жде їх по упадку царства сатани за Збручем. Вкінці владика уділив учасникам свята архієрейського благословення. Підчас проповіди Преосв. Івана, що мала багато незвичайно сильних і зворушливих моментів, у багатьох з приявних, особливож у жіноцтва, виступили на очах сльози.

Після многоліття за св. Отця, Впреосв. Митрополита й український нарід хор відспівав „Боже великий".

Відтак Преосв. Іван в окруженні духовенства відправив панахиду на могилі Незнаного Стрільця, що є коло Маркіянового памятника. Дир. П. Петрик привіз зі Львова чашу зі землею з могили Маркіяна Шашкевича та передав її о. шамб. Юрикові. Преосв. Іван посвятив цю землю, а о. шамб. Юрик висипав її на могилу Незнаного Стрільця, зазначуючи, що українська земля всюди однакова, у Львові та на Білій Горі. Хор відспівав на закінчення „Видиш брате мій".

Около 4. год. закінчилося Маркіянове Свято на Білій Горі. Ніяких інцидентів з поліцією цього року не було. По площі вешталися тайні аґенти і мундурова поліція, що приїхала тягаровим автом.

На святі було селянство з околичних сіл і дещо студентської та середньошкільної молоді з ближчих і дальших сторін. Нечисленні торговці не мали цього року майже ніякого зарібку, бо нарід зараз по панахиді розійшовся. Цього року Маркіянове Свято мало чисто релігійний характер.

Учасник.

Санітарні відносини в краю.

Тому, що в ріжних сторонах краю папують всілякі пошестні недуги, шкільна молодь, вертаючи до Львова з вакацій, може принести безпосередньо або й посередньо ті недуги до міста. Обовязком шкільних лікарів і господарів кляс перевести зараз на початку шкільного року відповідні досліди і видати потрібні розпорядки.

Для улекшення справи подають з компетентного джерела такі інформації щодо санітарного стану в краю. У львівському воєвідстві стверджено урядово в пов. Бібрка: Стрілиска Нові коклюш, Ходорів дифтерія, Грусятичі коклюш, Новосілці дифтерія, пов. Добромиль: Лиса черевний тиф. Пов. Дрогобич: Борислав і Тинів шкарлятина. Пов. Городок: Вороців плям. тиф, Родатичі і Збадинь шкарлятина. Пов. Ярослав: Ярослав і Заріче коклюш, Тепличі дифтерія. Пов. Любачів: Чесанів і Диків Нов. коклюш. Пов. Львів: Білка Шлях. шкарлятина. Мостиська: Чернява червінка, Радиничі Гайне-Медіна. Пов. Перемишль: Перемишль черевний тиф і шкарлятина, Якманичі коклюш і Вільче дифтерія. Пов. Рава Руська: Рава шкарлятина і дифтерія, Лавриків плям. тиф, Рата шкарлятина, Річиця коклюш. Пов. Рудки: Кліцко і Хлопи шкарлятина, Березичі дифтерія. Пов. Самбір: Чуква, Кільчиці і Стухиня коклюш. Пов. Сокаль: Сокаль черевний тиф. Пов. Турка: Бутелка Вижна і Нижна плям. тиф. Мельнична коклюш. Пов. Жовква: Жовква червінка і дифтерія, Мацошин шкарлятина, Куликів дифтерія, Жовтанці плям. тиф.

У станиславівському воєвідстві стверджено черевний тиф у повітах коломийськім, надвірнянськім і снятинськім; плямистий тиф у пов. надвірнянськім, червінку в пов. станиславівськім, шкарлятину в пов. городенськім, коломийськім, станиславівськім, стрийськім і товмацькім, дифтерію в пов. косівськім, станиславівськім і стрийськім, коклюш в пов. коломийськім, стрийськім і снятинськім.

В тернопільськім воєвідстві черевний тиф стверджено в пов. борщівськім, бережанськім, тернопільськім і заліщицькім, віспу в пов. тернопільськім, червінку в радехівськім, шкарлятину в пов. бережанськім, бучацькім, чортківськім, камінецькім, радехівськім, скалатськім, тернопільськім, заліщицькім; дифтерію в пов. перемишлянськім, скалатськім, тернопільськім і теребовельськім.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 16. СЕРПНЯ 1933.

Д-Р ІВ. НІМЧУК. 2)

Українці і відсіч Відня 1683 р.

Як і чому прийшло до походу Собеського під Відень.

Взаємини українців з Віднем не переривалися ніколи, — хоч зміст і форма їх улягали з ходом часу ріжним змінам, в залежности від того, які переходи переживала Українська Земля з одного, Австрія з другого боку. Всеж таки наддунайська столиця, що з малої оселі виростала поволи на столицю великої імперії, притягала до себе увагу давніх українців не менше, як притягає її сьогодні, хоч вона тепер велика столиця маленької републики. Очевидно — й події на землях українських відбивалися живим відгомоном у такім важнім центрі культурного, політичного й економічного життя, яким був завсіди Відень.

Так знаємо, що Хмельниччина і звязані з нею події викликали величезне зацікавлення Україною, її народом, устроєм, її військом як у цілому тодішньому політичному европейському світі, так і у Відні. Там, як і в інших столичних містах, продавали навіть спеціяльні портрети Хмельницького, що їх видав відомий у тих часах гравер і картограф Гійтон Гондіюс або Гондз, голяндець з роду, який мав свою майстерню у Данцігу і гравірував м. ін. відому карту України Бопляна*).

*) Ілько Борщак: Европа й Україна в минулому. Календар „Просвіти" на рік 1925 стор. 14.

Тривалішими буквами записалася участь українців в історії Відня у часі II. його облоги турками 1683 р. (I. облога — теж невдатна — була за Сулеймана II. в 1529 р.). Бо у відсічі Відня брали тоді участь українські козацькі відділи, що були в армії польського короля Яна Собеського, а позатим до тої відсічі причинилася друга ґрупа козаків, що під проводом Куницького зашахувала турків таки у них дома — у Волощині. Немаловажну ролю в увільненні Відня від Турків відіграв теж православний шляхтич Юрій Кульчицький.

Одначе поки спинимось на всіх цих подіях докладніше, слід нам оглянутись за причинами другої облоги Відня, щоби зрозуміти, як і чому прийшло до походу Собеського під Відень в 1683 р.

*

Після заключення мира в Журавні з турками (1676) Ян III. Собеський найшовся між двома противними сторонами. Французький король Людвик XIV вимагав від нього зберегти мир з турками і піддержувати мадярів проти Австрії, а папа Іноченцій XI з австрійським цісарем Леопольдом домагався, аби Собеський зірвав мир з турками і відновив з ними війну. Положення Собеського було важке. Він чувся обовязаним супроти обох сторін: Людвикові за поміч у здобутті корони, папі як голові католиків. А що на ці відносини впливала ще й жінка Собеського, то він лявірував між Сциллею і Харибдою, впевняючи з одного боку папу, що розірве несолодкий для нього і цілої Польщі журавенський договір та дозволяючи з другого боку — на домагання Франції — вербуватись полякам у ряди мадярських повстанців проти Австрії.

В тому часі мадяри боролися завзято з австрійською суприматією. Боротьба та мала ріжні фази і ведена була зі змінним щастям. Вкінці дійшло до того, що граф Емерик Текелі, провідник мадярських повстанців, примушений був кинутися в обійми турків, при помочі яких явився в Пешті (1682) в супроводі 3.000 мадярської кінниці. Паша надягнув на нього турбан на знак інвеститури, яку потвердив султан, залишаючи Текеліему середущу Угорщину з титулом князя і володаря.

А в міжчасі ішла в Польщі завзята боротьба двох течій: за і проти війни з турками. За війною з Туреччиною була жінка Собеського Марія Казимира, донька француза Д'Аркієна, що таким чином хотіла допекти і пімститись на Людвикові XIV за те, що він відмовив їй у Парижі королівських почестей та не хотів дати її батькові почести „пера" і князя Франції. Надання (пізніше) княжого титулу маркізові А'Аркієн та обіцянка почести „пера" Франції для нього, а навіть дарунки в грошах, не могли змякшити королевої. Вона завзято продовжувала акцію за війною. На тлі боротьби тих двох течій прийшло навіть до бурхливих і кривавих сцен на соймі 1681 р., який розійшовся з нічим, всупереч сподіванням Собеського, що хотів вирішити на ньому остаточно турецьку справу.

Протитурецьку акцію вів папський нунцій Паллявічіні і цісарський посол Зіровський. Заносилося на лігу між Австрією і Польщею, до якої старався недопустити за всяку ціну Людвик XIV. Одначе це йому не вдалося.

Сойм, що зібрався 27. січня 1683 р., мав уже за задачу заключити союз з Австрією. Але як тільки папський нунцій і цісарський посол виступили з проектом ліги, почулися численні го-

Виховно-шкільна нарада в Добромилі.

Дня 10. липня 1933. р. відбулася виховно-шкільна нарада в Добромилі в салі „Народнього Дому" під проводом о. декана Мартиновича, в якій взяли участь представники 22 громад та багато місцевих і позамісцевих приватних осіб. Після рефератів посла д-ра Загайкевича про значіння виховання молодого покоління і посла п. Дмитра Великановича про актуальні шкільні й різношкільні справи, розвинулася дискусія, після чого ухвалено одноголосно низку протестаційних резолюцій. Крім того прийнято таку резолюцію місцевого характеру:

„Освітньо-шкільна нарада в Добромилі з 10. липня 1933. взиває українське громадянство добромильського повіту до більшої активности в боротьбі і за рідне шкільництво, та передовсім: а) до більшої і постійної жертвенности на удержання приватного українського шкільництва, бурс, діточих садків та захоронок і б) до видатнішої підмоги інтелігенції Повітовому Кружкові „Р. Ш", в Добромилі при закладанні Кружків „Р. Ш." в повіті".

Такі виховно-шкільні наради повинні відбутися по всіх повітах. На них слід порушувати справи шкільного плебісциту як також домашнього навчання як найактуальніші сучасної доби.

Занепад фармерства в Злучених Державах.

В газеті „Ню Йорк Сан" містить архітект, що повернув з південних стейтів, свої враження. Він згадує між ін. про руїну фармерів в тих стейтах. Каже, що напр. в стейті Вірджінія лежать поля облогом на просторі десяток миль, а хати та господарські будинки хиляться до розвалу. Дехто чується щасливим, як загалом ще може віднаймити комусь фарму разом з господарським знаряддям за десять дол. місячно. Одна велика фарма, на якій є побудована електрівня, приносить власникові за все, що там є, лише 25 дол. Є фарми, які колись приносили по 20,000 дол. річно, а тепер стоять цілком облогом. Архітект каже, що мешканці з околиць Ню Йорку без порівнання щасливіші від мешканців південних стейтів і властиво не знають біди.

Тріюмфальні маніфестації в Римі.

РИМ, 14. 8. ПАТ. Король приняв ґен. Бальбо і летунів його ескадри, опісля був присутній підчас дефіляди, що відбулася біля луку Константина. Римським звичаєм вулиці, якими йшли трансатлянтійські летуни, були покриті завроим листям. Оподалік луку Константина був князь Аоста з представниками влади. Опісля летуни удалися за Палятин, щоби здати рапорт Мусолінієві. Ґен. Бальбо представив своїх підвладних Мусолінієві, який заявив, що летуни вповні заслугують на клясичний римський тріюмф. Підчас лету, говорив Мусоліні, що обняв простір поверх 20.000 кл. міліони людей на цілому світі у всіх мовах повторяли слово „Італія". Своїм летом до Америки летуни зміцнили патріотизм італійців в Америці. Багато років мине, заки летунство інших країв зможе перевищити, але навіть дорівняти вашому величавому ділу. Після промови Мусоліні поцілував ґен. Бальбо і передав йому шапку маршала, опісля роздав медалі і нагороди іншим летунам. Попол. летунів приняла велика фашистівська рада а вечором ґубернатор Риму на Капітолю, наділюючи їх медалями.

—o—

ПАНАМЕРИКАНСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ.

МОНТЕВІДЕО, 14. 8. ПАТ. Устійнили, що сема панамериканська конференція відбудеться в Монтевідео 3. грудня ц. р. В нарадах візьмуть участь міністри закордонних справ Аргентини, Бразилії, Чіле, Перу, Мехіка й інших американських держав.

лоси проти війни з турками. Тоді рішився король одним ударом розбити інтригу французів, яка мала всі признаки явного заговору.

Людвик XIV, що не терпів ніяких перешкод у своїх політичних плянах, затіяв широкий заговір проти короля Яна, аби скинути його з престола. Одначе Собеський переловив листування французького посла, в якому він хвалився, що розібє лігу з цісарем, що перетягнув на свою сторону Морштина, обох Сапіґ, а головно Яблоновського, якому обіцяв корону. Морштин писав до Парижа: „Ліґа клеїться в кабінеті, але ми розірвемо її в соймі".

Собеський представив те листування палатам і при тому сказав: „Не знаю, що думати про ті листи. Зрозуміло, що Морштин і інші дались підкупити, але не розумію, як Сапіги продали свою вірність, а ще менше вірю тому, щоби Яблоновський думав про корону, зраджуючи свого короля і свою батьківщину. Ображує нас посол, описуючи нашу націю продажною, без вірности і чести... Турчин готовиться до війни. Якщо погибне Відень, то яка держава спасе Варшаву?"

По тій промові всі одноголосно рішили, що треба зарядити слідство в справі підкупства і покарати винних. Заговірники, а між ними перший Яблоновський, оплескували завзято короля. Але Собеський зручно вимотав їх з підозріння, вдоволяючись одною жертвою. Морштин, стративши уряд міністра скарбу, мусів виїхати до Франції і так упала французька фракція. Дня 31. вересня 1683 р. підписано вже без перепон договір святої ліґи між Леопольдом і Яном III. Тим самим справа війни з турками була вирішена.

—o—

Валять румунський уряд.

Румунська народня партія під проводом полевого маршала Авереску, консервативна партія під головуванням Філіпеску та партія націонал-демократична Йорги обєдналися задля повалення уряду. Вони доказують, що в інтересі держави націонал-хліборобська партія мусить мерщій уступити, щоби нові люди вивели Румунію з біди, в яку запхав її теперішній уряд.

—o—

Революція на Кубі.

ГАВАНА, 14. 8. ПАТ. Резиденцію нового президента Чеспедеза Ортіса острілювано скорострільним вогнем із самоходу, що належав до аґентів тайної поліції б. президента Мачадо. Кулі повибивали тільки шиби і подіравили двері, не зробивши нікому шкоди.

ГАВАНА, 14. 8. ПАТ. Ліберальна партія обіцяла піддержувати Чеспедеза Ортіса, однак відмовляється від участи в новім уряді. Досі поліція не попала на слід б. міністра війни Ерера, що покинув свою резиденцію підчас вибуху заворушень. Загально думають, що його вбили.

ПАРИЖ, 14. 8. ПАТ. Інформації, які надходять з Куби, є досить суперечні. На основі реляції бюра Аваса революція скінчилася з хвилиною, як утік Мачадо й владу обняв новий президент Чеспедез Ортіз. Однак останні вістки, на думку паризької преси, вказують дальше на неспокій. Острілювання палати президента скорострілом не було відокремленим фактом, бо в пополудневих годинах розпочалися заворушення в цілому місті, зорґанізовані прихильниками Мачада, причому згинуло 12 осіб. Рішення Рузвельта вислати три американські кораблі на Кубу свідчать, що ситуація на цьому острові ще не зовсім певна.

ВАШИНҐТОН, 14. 8. ПАТ. През. Рузвельт заявив, що даючи приказ трьом военним кораблям удатися на Кубу, не думав про ніяку інтервенцію або мішатися у внутрішні кубанські справи. Хоче тільки охоронити життя і майно американських громадян, доки не вернуть нормальні відносини на острові.

—o—

По широкому світі.

— Епископ з Лінцу д-р Ґфельнер наказав усунути з церков воскові фіґурки, штучні квіти, тандитні образи та інші безвартісні прикраси і заступити їх артистичними творами.

— Німецький комісар для справ культурних орґанізацій Гінкель дав союзові німецьких жидів концесію на ведення жидівського театру в Берліні, однак з застереженням, що театр буде давати не публичні вистави, але тільки для своїх членів.

— На терені Гесії арештовано багато німкинь, що показувалися прилюдно в товаристві жидів.

— В Мадриті відбулися в неділю великі маніфестації з приводу Куби. Велика юрба народу зібралася в середмісті з окликами: Хай живе вільна Куба.

— В домі божевільних в Бремі вибухла велика пожежа, спричинена одним із хорих.

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

Хто не платить за часопис, підриває рідну пресу.

Еліта німецької молоді.

БЕРЛІН, 14. 8. ПАТ. В неділю відкрито в Гамбурзі нову летунську виставу в прияві представників союзів спортового летунства, команддантів штурмівок і вищих старшин резерви поліції. Державний секретар мін. летунства підкреслив у своїй промові, що німецька молодь, яка заправляється в летунстві, це еліта, що має прикмети, яких вимагається від провідників народу.

Гітлеризм або більшовизм.

БЕРЛІН. На конгресі націонал-соціялістичної партії в Турингії краєвий намісник виголосив програмову промову, в якій як головну метуі національ-соціялістичної роботи висунув ствбрення непохитного авторитету держави. Від развязки тієї проблеми залежить майбутність націонал-соціялістичної партії та німецького народу. Другою точкою програми є запевнення європейського миру, який дасться осягнути тільки тоді, коли заграниця зрозуміє, що не може існувати для неї інша програма Німеччини поза тою, яку репрезентує уряд німецької республіки. Третьою точкою програми націонал-соціялістів є усунення безробіття. Якщо баталія праці, яка йде тепер в Німеччині не скінчиться перемогою, то після націонал-соціялістів може прийти тільки більшовизм.

2.000 відсотків зиску.

Залізнича Компанія Ню Йорк Сентрал Рейл-Ровд оголосила звіт з доходів за місяць червень ц. р. Показується, що чистий зиск за цей місяць приніс 4,331.895 долярів, супроти 192.052 долярів в червні минулого року. Значить, зиск збільшився на 2.000 відсотків. Пенсильванійська залізниця виказує прибуток на 100 відсотків за той сам місяць, а також і інші залізничі підприємства виказують великий приріст в зисках. Це є вислід розбудженого промислового руху. Залізниці перевозять тепер багато сирівця й готового товару і тому так високо підскочив зиск в порівнанні з часами застою.

—o—

НОВИНКИ

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, вул. Коперника 16. II. пов. Тел. 54-46.**

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів, Хорущина 5, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол.** 36-31

— **Ексцеленція Митрополит Андрей** переслав на львівські півоселі 500 зол. За цей княжий дар складає отсим сердечну подяку Комітет українських півосель у Львові.

— **„Українські шкільні книжки".** В оголошенні у ч. 212 „Діла" з 14. ц. м. п. н. „Українські шкільні книжки" подано ціни на книжки на 10 сотиків менші, як їх продають у книгарнях. Ріжниця цих 10 сотиків призначена на будову шкіл. Отже кожна книжка, виказана в тім оголошенні, коштує 10 сотиків більше.

— **„Всесторонньо здібний".** Під цим нагловком помістили ми два дні тому передруковану з польської преси новинку про успіхи „радянського" письменника Авеніра Коломийцева з „Нових Шляхів" на польському „буржуазному" літературно-театральному конкурсі, в якому брав участь скритий за „невтральним" криптонімом. У тій нотатці згадано мимоходом, що каріера Коломийцева у „Нових Шляхах" стоїть м. і. у звязку з тим, що у міжчасі він оженився з донькою Антона Крушельницького. Цю останню подробицю п. Антін Крушельницький спростовує, як невірну. Щоправда, ті фамілійні справи мало кого цікавлять. Не знаємо теж, звідки появилася звістка про посвоячення Коломийцева з домом Крушельницьких, але догадуємося, що мабуть тому, що є нотарійно відомою річчю, що цілі „Нові Шляхи" і їх наслідниця „Критика" є редаговані родиною Крушельницьких і заповнювані плодами духа численних членів тої рідні.

— **Не хотять обнизити чиншів.** У звязку з вісткою, яку подала преса, що власники домів у Львові годяться на 25-процентову обнижку чиншів, якщо одержать мораторію на гіпотечні довги, союзи власників реальностей, український та польський, заперечили цьому прилюдно. На таку знижку чиншів вони не годяться, бо: 1) з причини залягання багатьох льокаторів з заплатою чиншів і фактично безплатного вживання мешкань безробітними льокаторами зменшилися доходи власників реальностей, а одночасно вони мусять поносити тягар усіх податків, оплат і данин; 2) мораторія для гіпотечних довгів інтересує тільки тих власників, що ма

ють доми обтяжені, а для інших не давали би ніякого еквіваленту, отже лучення обнижки чиншу з мораторією для ґіпотечних довгів не має льоґічного оправдання.

— **Арештування.** В Трускавці перевела поліція численні ревізії й арештування. Між іншими арештовано Іллю Пристая, стриєчного брата Даниліишина, Петра, брата засудженого за напад на почту в Городку Яр. Біласа, Тадея, дальше Степана й Івана Грициків та Дмитра й Онуфрія Киселичника. Після переслухання випущено на волю Біласа, інших задержано в арештах.

— **Нові ціни хліба** обовязують з днем 14. ц. м. у Львові. 1 кг. хліба з житної темної муки коштує в пекарні 25 сот., в склепі 27 сот. Хліб з житної муки урядового типу коштує в пекарні 36 сот., в склепі 38 сот.; із пшенично-житної муки (люксусовий) в пекарні 40 сот., в склепі 42 сот. Ціни булок і інших родів печива не змінилися.

— **Хто виграв на льотерії?** Третого дня тягнення 4 кляси 27 Держ. Льотерії впали більші виграні на такі числа: 100.000 зол. на ч. 129490. 50.000 зол. на ч. 110258. 15.000 зол. на ч. 48013. 5.000 зол. на ч. 112820. 2.000 зол. на ч. 18603, 46338, 92533, 97303, 104754, 122410. 1000 зол. на ч. 60834, 63018, 96124, 116370, 121551, 125480. 500 зол. на ч. 2609, 2937*, 18982, 31524, 55100, 63686*, 66305, 68515*, 70835, 77279, 88823*, 96540, 101351, 118478, 123258, 126891. 400 зло. на ч. 2789, 9895, 22760, 34745, 37164, 38904*, 39354, 59715*, 70466*, 72848, 77428, 99916*, 111196, 112211, 120178, 127249, 138850, 139780, 144053, 150945. — На числа, означені зіркою, впали премії.

— **Ратуш здурів!** Так пояснюють собі мешканці Львова, що вже другий день видзвонює годину чверть години пізніше. Спекою пояснити це не дасться, маємо вже другий день холодну температуру, отже хіба — недбальством чинників, що обовязані дбати про ратушевий годинник.

— **Страйк.** 20 робітників фабрики „Бляхоліт" при вул. Янівській 85, що роблять бляшанки для консервів, застрайкувало тому, що їм не виплачували правильно платні та мусіли працювати більше як 8 годин денно.

— **Напад на дитину в парку.** На 12-літню Катерину Бішко (Супінського 21), що переходила в неділю вполудне Єзуїтським городом у Львові напали: Макс Рудерфер, Павло Подоляк і Стах Кравец та відібрали в неї 12 золотих у більоні, які вона мала у вузлику. На крик дівчини прибіг поліцай, придержав усіх трьох опришків, а гроші віддав Бішківній.

— **Крали корки.** Львівська поліція арештувала Вал. Сеньковського бувш. робітника фабрики корків Мільштайна у Львові. Арештували теж його спільників, що переховували та перепродували корки й реставратора Померанца з вул. Вишневецьких, що купував крадені корки.

— **Влом.** Невідомі вломники розбили дві каси фірми Керн і Ска при вул. Ґазовій 9. у Львові та забрали 10.000 зол. Поліція арештувала кількох злодіїв, та вони впевняли, що не доконали того влому, а мусіло це бути діло недосвідчених вломників, бо оставили на місці причандали з відтисками пальців.

— **Львівська хроніка.** Олена Язловецька, бухгальтерка інсталяційної фірми, Ґловацького при вул. Красіцьких, відібрала собі життя, струївшись світильним ґазом. — При вул. Шпитальній повісився 61-літній Бернард Фрост, власник фабрики текстильних матеріялів, наслідком матеріяльної кризи. — На Замарстинові якийсь бандит пробив ножем на смерть 27-літнього робітника Гринька Карису.

— **Краєва хроніка.** У Хриплині, пов. Станиславів утонув підчас купелі 22-літній робітник Йосиф Гальберштайн зі Станиславова. — У Гостіваці пов. Косів Михайло Мороз, стріляючи із втятого військового кріса, пострілив себе в черево і згинув на місці. — До Дрогобича приїхала зі Львова слідча комісія, щоби серед родини пок. М. Стронського, б. урядовця радянського консуляту, довідатись про причину його самогубства.

— **Велика пожежа.** В Белінах, пов. Опатів повстала пожежа від іскри з парової машини, що витовкала шосу, й перекинулася на ціле село. Згоріло 38 господарських загород. В огні згинув 3-літній хлопець.

— **Покарали злодія.** Суд у Станиславові засудив Нуту Кегана на 18 місяців арешту, занятого в рафінерії нафти в Надвірній за крадіж 95.000 зол. на шкоду рафінерії.

— **Пожежа млина.** В Пакошівці біля Сянока згорів моторовий млин. Шкоди є на 30.000 зол.

— **Вбили любовника.** В Новосілках біля Львова три брати Вики вбили 68-л. любовника своєї мами Вол. Ласного. Зробили це тому, що Ласний в суперечці обив їх маму.

— **Отруїник.** В Яжові Старім біля Яворова Стефан Кужіль отруїв нешлюбну дитину Пазьки Кіт, щоби не платити аліментів. Кужіля арештували.

— **Пожежа в кіні.** В Загірі біля Сянока в місцевому кіні в будинку „Сокола" на І. поверсі вибухла пожежа в операторні. Серед публики счинилася метушня. Коли саля станула в полумі й стала тріщати стеля, люди вибили шиби та вискакували крізь вікна. Стеля завалилася. Будинок згорів. Згоріла 10-літня дочка сторожа „Сокола". Згоріло все кінове приладдя. Втрат є на 35.000 зол.

— **Пімстився за жінку.** Прокіп Васюкевич, побережник у Вістовій (Калущина) знасилував у лісі жінку господаря Томина. Томин з пімсти пострілив Васюкевича та позбавив його прикмет мужеськости. Васюкевича відвезли до калуського шпиталю, Томин сам зголосився в поліції.

— **Поліція проти польської ревієвої артистки.** Варшавська ревієва артистка Льода Галяма пропала була на кілька днів із Варшави. Ґазети наробили великого шуму, мовляв артистка мабуть втопилася в Вислі. Тепер виявилося, що то був рекламовий трік. Галяма виїхала була лише до Ченстохови, де, як каже молилася всенький день у костелі та сповідалася. Тому що ціла та справа неясна, поліція поведе слідство проти Галями. Слідство поведе теж союз польських артистів.

— **Школа зачинається 15. вересня,** але в Румунії. Румунське міністерство освіти повідомило обіжником дирекції шкіл, щоби найпізніше до 15. вересня перевели у шкільних будинках потрібні направи, бо того дня має розпочатися шкільна наука.

— **Катастрофа французького літака.** Біля Кольомб Бегар в Африці упав військовий літак, причому залога, зложена з капітана і трьох підстаршин, згинула на місці. Здогадуються, що літак зістрілили зревольтовані африканські повстанці.

— **Хемічні консерви.** Анґлійська військова влада рішила скасувати резервові харчеві порції, які кожний вояк носить в торністрі, заступаючи їх спеціяльним хемічним препаратом, що має велику віджививну вартість. Нові харчеві таблетки будуть випробовані підчас цьогорічних маневрів. Препарат складається з масла, какао, горохової муки, екстракту з волового мяса і цитринового соку. Цілість виглядає як чеколядовий бльок.

—**Ясновидіння.** Румунська преса розписується широко про ясновидіння 15-літньої Анни Широкої з одного села біля Черновець. Дівчина в трансі вгадала напр. що якомусь промисловцеві вкрала біжутерію його жінка й дала любовникові. Поліція найшла дійсно там украдену біжутерію. Дівчина в трансі говорить по французьки, анґлійськи, а в нормальнім стані тих мов не знає. Ясновидіння стало обявлятися в дівчини після недуги, яку перейшла.

— **Діточий парк на даху школи.** В густо залюдненій частині дільниці Манґеттен, при Монро Стріт в Ню Йорку, уладжено перший забавовий парк для дітей на даху школи ч. 31., завдяки приватній щедрости чоловіколюбців. В парку бавиться денно біля 30 дітей, яких родичі йдуть до праці. Дітей доглядає 10 дозорців і одна шпитальна доглядачка. За оплатою 4 центів діти дістають молоко і сухарці. Маленькі діти можуть спати на гамаках під великими парасолями. Більші бавляться довільно, або займаються працею під проводом фахових людей. Учаться між ін. робити дивани. Як хто хоче купатися під тушом, може це також зробити, цілком так само, як під прилюдними тушами на вулицях в горячі дні. Але на даху є звичайно продув і тим цей парк придатний в часі літньої спеки.

Студентські справи.

СТУДІЇ У ҐРАЦУ.

В ціли вписів абсольвентів ґімназій і малої дух. семинарії повідомляємо, що в Ґрацу істнують такі високі школи: 1) Університет. Видїли: а) теольоґії, б) права і сусп. наук, в) медицини і г) фільософії з фармацією. Студії тревають на медицині 10 семестрів, на фільософії 8 (фармація 6). Семестральна такса 180—220 австр. шіл. По зложенні іспитів і кольоквій — в міру поступів — полекші. 2) Висока Технічна Школа. Видїли: а) будівельний (дороги, мости то-що), б) машиновий, в) електротехнічний, г) архітектури і г) мірництва. Студії 10 семестрів (мірництво 6). Оплати відповідно до видїлу.

На основі найновішого розпорядку міністерства освіти вписи до обох високих шкіл для всіх чужинців новоступаючих і тих, що вже студіювали, тревають тільки **до 1. вересня.** До впису залучити: а) свідоцтво зрілости, б) метрику в оригіналі і в) цертифікат приналежности з наклеєною знимкою, заосмотреною печаткою. Переклади документів і вписи переводимо на місці за попереднім надісланням 10 зол. п. Удержання 120—150 шіл.

Ближчі інформації подасть Українське Студ. Т-во „Січ" у Ґрацу лише за попереднім надісланням 2-ох інтерн. марок на відповідь на адресу:

Ukr. Stud. Verein „Sitsch", Graz, Universität.

СТУДІЇ У МОНТПЕЛІЄ (ФРАНЦІЯ).

Подаємо до відома абсольвентам (-кам) ґімназій інформації в справі студій у високих школах в Монтпельє.

Університет. Факультети: медичний, правничий, фільософічний, фармація та теольоґія. Медичні студії тревають шість (6) літ, з котрих перший є роком приготовляючим (P. C. N. — фізика, хемія, зоольоґія і ботаніка). Приймають усіх без обмеження. Вступних іспитів нема. Оплати за семестри зимовий і літній 470 фр. фр. (около 160 зол. п.) у двох ратах.

Фармація: Студії тревають пять (5) літ, перший рік — практика в аптиці. Оплати ті самі, що на медицині, з виїмком першого року, де є такса в сумі 1200 фр. фр. у двох ратах.

Експортівка. Студії тревають (2) два роки. Приймають без матури (укінчення 8-ої кляси вистарчає).

Крім цього є ще тут аґрономія і школа мистецтв.

Наука високо поставлена на всіх факультетах, а зокрема на медицині, доказом чого величезне число студентів-чужинців (около 40 національностей). Університет найстарший у Франції. Медицина заложена у XII. ст. Місто віддалене 12 км. від Середземного моря. Підсоння лагідне (можна обійтись без зимового плаща). Місячне удержання від 150—200 зол. п.

За ближчими інформаціями звертатись на адресу:

J. Pankiw, etudiant en medecine, 3 Rue d' Aubeterre, Montpellier ((Herault), France.

На відповідь залучити дві міжнар. почтові марки.

Дописи.

ПЕРЕМИЩИНА.

„Луг" у поклоні Іванові Франкові. В підміському селі Коровниках відбулося 5. м. м. небуденне свято: місцевий „Луг" улаштував свято-попис у честь Івана Франка. На свято прийшли запрошені ще з інших сіл „Луги" і до вправ, що послідували після академії, стануло до 200 осіб. І академія, в якій виступив хор „Лугу", а луговики деклямували, і вправи, що вийшли дуже добре, залишили в публики якнайкраще враження про працю лугової організації.

Свій.

СПОРТ.

РЯШІВ. УКРАЇНА — РЕСОВІЯ 1:1 (0:1).

Україна в складі: Бутель І; Миськів, Олійник; Бутель ІІ, Кацила, Сушко; Цимбала, Магоцький, Кльош, Воробець, Максимів.

Гра стояла весь час на високім рівні. В першій частині мають чорно-червоні перевагу, але цифрово її не використовують. В 45 хв. добуває Ресовія ворота з не донесім слушно подиктованого карного. По зміні від тої хвилини гра стає дуже гостра й завзята, обі дружини прямують до перемоги, але висліл лишається без зміни. ... вирівнює Україна в 6 хв. зі стрілу Кльоша.

Україна грала дуже гарно й амбітно, тому на ремісовий вислід вповні заслужила. (Слід згадати, що Ресовія на своїм грищі перемогла кожного противника, прим. Польонію 4:0, а Сокіл аж 5:0). Слабого пункту в українській дружині не було. Найліпшою частиною була поміч. Кіцила грав дуже добре як офензивно, так і дефензивно. Бутель ІІ. є дальше у формі, знає все, що зробити з мячем. Дебют Сушка в І. дружині випав добре. Оборона певна, Бутель І. на воротах оборонив кілька тяжких стрілів. Напад добрий у полі, дуже добрі оба лучники Магоцький і Воробець. Максимів працьовитий.

Судия п. Телесницький з Ярослава.

Слід при кінці замітити, що грою української дружини на горячім ряшівськім терені були просто захоплені стаціоновані там вояки-українці та горстка тамошньої української інтелігенції, що перед і по змаганнях витали наших змагунів незвичайно сердечно та берегли їх перед всякими евентуальностями до самого відїзду.

БІБРКА. УКРАЇНА ІІ — СОКІЛ 2:2 (1:2).

Обі дружини грали добре. В Соколі добрий напад. В Україні ІІ. подобалися Вовк і Яким. Ворота для України ІІ. добув Вовк, для Сокола правий крайник і правий оборонець з вільного.

УКРАЇНА — КАДІМАГ (БОРИСЛАВ).

У вівторок 15. ц. м. виїзджає перша дружина України до Борислава, де розіграє товариські змагання з одинацяткою жидівського „Кадімаг-у".

МИСТЕЦТВА У. С. С.

Мета — Тризуб 2:2 (1:1).

Змагання ці були ведені з обох сторін зі зрозумінням високої ставки. Перший голь добуває в 3 хвил. Мета з гарного стрілу Маруняка. В кілька хвиль потім вирівнує Сохацький. Не зважаючи на зусилля з обох сторін, вислід до половини без зміни. Друга половина — то час переваги Мети, одначе вона не може нічого вдіяти через певну оборону Тризуба. Особливо Калецький на воротах знаходиться все на місці. У 68 хв. по гарячім зривї стріляє Скоценъ і Тризуб веде 2:1. Мета натискає, гра ведеться в сильнім темпі й остаточно Маруняк вирівнує для Мети. Тризуб, вдоволений висліδом, грає „на час" по автах і судья п. Івах кінчить змагання. Кутів 7:1 для Мети. Публики ок. 100 осіб.

ГОЛЯНДІЯ — РУМУНІЯ 4:1.

АМСТЕРДАМ, 14. 8. ПАТ. У мечі за Девідсона шу Голяндія поборола Румунію 4:1 і буде боротися в найближчім турнірі з Італією.

НІМЕЦЬ МИСТЦЕМ СИТКІВКИ.

БЕРЛІН, 14. 8. ПАТ. Розіграні у Гамбурзі міжнародні сітківкові змагання за мистецтво Німеччини кінчилися новою побідою німця фон Крама, який побив у фіналі чеха Менцля. В подвійній грі мужчин побідила японська пара Нуної-Сато побиваючи англійську пару Питмен-Стамерс. У подвійній грі жінок перше місце заняла англійська пара ... У подвійній мішаній грі здобула мистецтво німецька пара Кревінкель-Крам. У поєдинокій грі жінок здобула мистецтво німкиня Кренцляйн ...

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Театри нечинні з причини ферій.

Кіна.

АДРІЯ: „Пачкарі".

АПОЛЬО: „Анджеліка" (Зуз. Мервіль).

АТЛЯНТИК нечинне до 15. серпня ц. р.

КАСІНО: „Надувальський та Ска".

КОПЕРНИК: „Сміх у пеклі", „Кон і Келлі в тарапатах".

МАРУСЕНЬКА: „Сміх у пеклі" „Кон і Келлі в тарапатах".

МІРАЖ: „Фліп і Флап", „Опирі Парижа".

МУЗА: „Тайний детектив".

ПАЛЯС: „Переслідувана долею".

ПАН: „Чоловік малпа".

ПАСАЖ: „Пат і Патахон на зальотах", „Герой кровавої арени".

СТИЛЕВЕ нечинне з приводу реконструкції.

ХИМЕРА: „Сальто мортале" та комедія „Заздрісний шофер".

УТІХА: „Великоміські вулиці" та ревія.

Закордонне радіо.

Вівторок, 15. серпня 1933.

Бресляв (325) 16.00 Пісні, баляди; **Міляно** (331,4) 21.00 „Трубадур" оп. Вердія; **Гельсінгфорс** (368,1) 19.30, 19.50 Спів; **Рим** (441,2) 17.15 Концерт; **Прага** (488,6) 20.15 Спів, **Відень** (518,1) 8.40 Рел. концерт, 21.00 Моцартів вечір; **Харків** (937,5) 8.40 Музика для дітей, 9.00 Гумор, сатира, 10.00 Оп. арії, 13.50, 15.00, 18.00 Концерт, 17.40 Авдиція.

Середа, 16. серпня 1933.

Бресляв (325) 15.50 Фортепян, 16.40 Шуманові пісні; **Міляно** (331,4) 20.35 „Веселий мужик" оп. Лео Фаля; **Штрасбург** (345,2) 20.30 Сучасна музика; **Штутгарт** (360,6) 21.15 Швабська нар. музика; **Берлін** (419) 17.50 Пісні Р. Штравса (Фріге, бас); **Білгород** (429,7) 18.00 Нар. пісні; **Стокгольм** (435,4) 21.00 Нар. пісні; **Відень** (518,1) 17.25 Солісти, 19.10 Танці ріжних народів; **Харків** (937,5) 9.00 Оп. музика, 13.30 Російські й українські нар. пісні, 15.00, 20.00 Концерт, 18.00 Німецька музика в вик. українського тріа

Львівське радіо.

Вівторок, 15. серпня 1933.

10.45 Рел. музика; 12.15 Муз. поранок; 14.00 Як плекається вежбенське жито; 14.20, 16.30, 22.45 Грамофон; 14.55 Примари соснових лісів; 15.05 Жін. хор; 17.00 „Новгородеччина та Гродненщина"; 18.00 Скрипка; 19.00 „1863 рік"; 19.40 Почт. технічна скринька; 20.00, 21.10 Орхестра; 22.00 Танк. музика; 22.25, 22.26 Спортові вістки.

Середа, 16. серпня 1933.

7.00—7.55 Ранішня авдиція; 12.05, 12.35 Концерт орхестри; 14.55, 15.15, 22.40 Грамофон; 16.00 Популярний концерт; 17.00 Відчит: „На овиді науки та техніки"; 17.15 Камеральний концерт; 18.15 „Долиною Дунаю в Татри", 18.35 Легка музика, спів; 19.00 Відч.: Вимох зі „Буденброків"; 20.00 Вокальний концерт; 21.00 Сальонова орхестра; 22.00 Танкова музика; 22.25 Спортові вістки.

Читайте „Діло"!

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 14. серпня ц. р.: З приводу вичікуючої тенденції на масло ціни не ставиться. Молоко 17 сот., сметана 70 сот., копа яєць 3— зол. Тенденція на масло вичікуюча, на молоко слаба, на сметану і яйця удержана.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Торговельна Школа Т-ва „Просвіта" у Львові, Корняктів 1/ІІІ. приймає вписи щодня між год. 10—12. — **Управа Школи.** 170 2—4

Дівоча гімназія „Рідної Школи" у Львові, поміщена від 10. серпня ц. р. **при вул. Валовій ч. 4. ІІ. поверх,** приймає зголошення до вступних іспитів до І-ої кляси гімназії нового типу та до кляс IV—VII. гімназії гуманістичного типу до 24. серпня ц. р. Вступні іспити відбудуться у днях від 21—25. серпня щодня в год. 8. рано. Початок шк. року 21. серпня ц. р. — **Управа.** 169 3—3

Монастир С. С. Василіянок в Яворові отвирає з початком шк. року 1933/34 І. клясу дівочої гімназії нового типу. Управа заангажувала добрі учительські сили, заведення вивінуване гарно у всілякі наукові середники (кабінети, бібліотека, тощо) є гарна руханкова саля, великий город з окремою площею до забав, ріка до купелів. Сестри ведуть Інститут, в якому учениці можуть мати недороге й здорове приміщення. В місті є наш Музичний Інститут з правом прилюдности з клясою фортепяну, скрипок та сольоспіву. Нехайже наше громадянство підопре нову школу, щоби по причині замалої скількости учениць вона силою факту не мусіла зліквідуватися й ми не втратили дозволу на відчинення школи, який сьогодня так тяжко добути. 173 3—3

Вписи і зголошення до І. і до VIII. кл. філії Малої Дух. Семинарії в Рогатині та до її інтернату на шк. р. 1933/4 приймає Ректорат до дня 1. вересня. Того самого дня відбудуться також вступні іспити. Всі питомці найдуть дешеве приміщення в інтернаті, а вбогі та пильні учні могтимуть бути приняті за зниженою оплатою. 187 1—2

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ОСІННІЙ сезон в Ямному у „Маковиці" „Учительської Громади" починається 15. серпня. Управу обняв дир. Данило Джерджі. 193 1—1

СТАНЦІЯ для 3-ьох учениць (-ків) з окремим входом. Голуба 11 а, мешк. 6. 160 3—3

УЧЕНИКА на станцію прийму — Островська, Вірменська 3. ІІ. (Народний Дім). 198 1—3

ПРИЙМУ на станцію 2 учеників (учениці). Маланюкова. Хмільовського 15. 186 1—1

3—4 ПАННОЧКИ-УЧЕНИЦІ найде вигідне і здорове мешкання з цілим удержанням, фортепян дома. Опіка і поміч в науці. Ольга Горошко, Львів, Личаківська 21. 180 2—2

ПРИЙМУ учениці згл. учеників на станцію. Макарушкова. Пелчинська ч. 2/ІІ п. 185 2—3

ФРОНТОВА соняшна кімната дешево до винайміння. Грунвальдська 8 м. 2. 197 1—2

НОВИЙ поверховий дім, дуже гарний, без такси, вільний від податків, горішний Личаків 20.000 золотих готівкою 13.400. Ігнат, Куркова 24. 196 1—2

ДАМ мешкання студентові (ці) за лекції для учениці 5. кляси нормальної. Корнилляк Петро, Голоско Велике, вул. Легіонів 17, І. пов. 194 1—1

ПРИЙМУ НА СТАНЦІЮ інтелігентну дівчинку від літ 10 до 14. Добра опіка, добірний харч, фортепян дома. Ближча відомість: вул. Білинських ч. 25, ІІ. пов. 137 2—2

ПРИЙМУ на станцію 1—2 учеників, Перфецька, вул. Тереси 2 „С", двері 8. 192 1—3

ПРОДАМ гарний дім, комфортову віллку, вільне мешкання. Відомість: Гороховська 30. Лаба. Без посередництва. 191 1—1

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ВИКАЗ ЖЕРТВ

зложених на „Фонд Ветеранів" у ІІ. чвертьрічю 1933 р. в золотих:

Учит. А. Баландюк, Чижев 5, ем. ... А. Бачинський, Калуш 4, О. Бачинська, Стрий 2, І. Білобрам, Бурштин 6, ... Блавацький, Бібрка 15, С. Брись, ... 6, о. І. Брикович, Кривеньке 5, о. ... гринович, Ваньовичі 12, о. І. Гавриляк, Лучинці 3.40, С. Гандзюк, Лубна 5, ... за, Перемишль 12, учит. О. Горбач, Ольжуш 3, учит. М. Гординська, ... вичі 12, Т. Грицай, Стрілиська Ст. ... В. Гуркевич, Самбір, зб. 53.50, ... ків, Немирів 4, Д. Жук, Павлов ... А. Жуковський, Підволочиська 5, ... Задворняк, Деревляни 5, о. Л. Залуцький, Заланів 12, проф. І. Заяць, Перемишль, ... М. Зубрей 6, О. Качанюк, Любачів ... 2.50, учит. П. Костюк, Руда Паб. ... тис, Перемишль 7, Д-р С. Кушнір, ... рів 9, ем. упр. шк. С. Ласовський, ... варки 3, Ю. Левицький, Основа ... нот. Я. Левицький, Винники 15, о. С. ... вяр, Гнилиці 1.50, А. Майка, Новосілки ... 20, В. Маковський, Лісько 10, О. ... мюк, Катовиці 21, суд. Я. Марків, ... 4, М. Михайлів, Рибник 30, Д-р ... гильницький, Познань 7, Д-р В. ... ський 5, Л. Налуковий, Копичинці ... Особа, Людвиківка 2 о. В. Подоляк, ... Чернелів 1.50, о. Т. Прийма, Дуліби ... Д-р І. Рижій, Миколаїв к. Гаїв 3, ... Рожанковський, Калуш 20, Д-р М. ... Броди 10, П. Скочиляс. Сілож 2, П. ... Борщів 5, о. К. Стисловський, ... ки 9, Д-р А. Строцицький, Ходорів ... Ю. Татуньчак, Поремба Жег. 2, М. ... ків, Бабин 20, о. Шуровський, ... 2.55, Д-р Фільц, Яворів 1, О. Хижа, ... ломия 6, о. В. Чопей, Галич 3.

Львів: інж. П. Базилевич 3.60, П. ... вич 4.50, М. Біганський 3, Т. Білостоцький 2, О. Бодак 2, інж. М. Бодняр ... Боднарович 6, М. Бонковський 4, ... Бречка 3, М. Брилинський 2, В. ... да 1.50, Д-р І. Вегера 1.50, Д-р М. ... шин 30, С. Волошиновський 9, А. ... рилко 6, Д-р С. Ганицький 4, В. ... 6, І. Грабар 6, Я. Гузар 1.50, М. ... Д-р І. Ґижа 6, К. Гуран 3, Д-р Р. ... вич 1, Г. Дмитрів 3, В. Дуткевич ... Г. Еліяшевський 3, інж. М. Капуста ... Карпінський 6, Д. Квасниця 6, В. ... 3, М. Кисілевський 6, В. Кмицкевич ... Коваль 1, М. Козланюк 1, Г. Коен ... М. Коновалець 6, Я. Косоноцький ... Костик 4, Д-р П. Кривуцький 7.50, ... баєвич 6, В. Кудрик 3, М. Кузан ... Кульчицький 3, Д. Кульчицький 3, ... вицький 3, Д-р Д. Левицький 10, ... кий 4, Г. Лесюк 1.50, І. Литвинець ... Г. Лужницький 3, Т. Логин 0.50, О. ... кий 15, С. Магаляс 9, Д-р Л. Макарушка 7.50, Д-р Л. Максимонько 7.50, о. ... линовський 4.50, Я. Маренін 3, ... Мармаш 1.50, І. Мартюк 5, Д-р М. ... шенко 3.60, інж. А. Мельник 4.50, ... Мельничук 6, О. Микитович 4.50, ... сак 6, радн. В. Мриглоцький 3, ... рий 2, А. Мудрик 9, Д-р М. Музика ... Н. Н. 25, дент. Я. Насс 8, Д-р І. ... Л. Огоновський 6, Д-р Я. Олексишин ... інж. І. Ольховий 3, М. Павлюк ... 1, А. Палій 9, В. Паньків 7.50, ... Паньківський 2, інж. С. Пастернак ... Д-р Я. Пастернак 3, П. Пасіка 6, ... левський 6, Д-р З. Петрів 3, П. ... 0.50, К. Платінка 0.50, проф. Ю. ... ський 1, П. Постолюк 2.50, Т. ... О. Радловський 6, інж. Р. Раковський ... інж. З. Рудик 14, Д-р І. Рудницький ... Рудницький 3, інж. Л. Савойка ... Свирида 3, І. Семенів 3, інж. А. ... 4, І. Стернюк 6, О. Стецура 1, О. ... ський 4.50, інж. М. Творидло 5.30, ... Терлецький 20, О. Терлецький 4, ... тор 9, С. Трусевич 1.50, С. Українець ... 5.50, В. Фармига 1.50, І. Филипович ... Храпливий 3, о. Я. Чемеринський ... Чір 3, Д-р М. Чубатий 6, Л. Чубатий ... інж. Л. Шепарович 15, Ю. Шараневич ... З. Юзичинський 6, Е. Яворовський ... Ясінчук 2, о. Яновицький 0.50.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.